N°. 3472.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD."

DINGSDAG 5 OKTOBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendiën 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 4 Oktober.

Zelden is in de laatste jaren de politieke atmosfeer zoo kalm geweest als op dit oogenblik. Er heerscht allerwege rust in Europa. Zelfs de nooit vermoeide en altijd woelende revolutionnaire beweging neemt eenige verpozing en laat niets van zich hooren. Dat zij stil zit, wie zal het gelooven? Maar het getij is haar op dit oogenblik niet gunstig. Wat zal zij doen, wanneer de groote mogendheden naar een weg zoeken, dien zij hebben in te slaan? Zoo lang Keizer Napoleon op nieuw eenige meerdere vastheid in Frankrijk erlangt, en de Engelschen, hun bondgenoot wantrouwende, behoefte hebben aan Oostenrijk en bijgevolg ook aan rust in Italië, valt er voor de revolutionnaire trawanten weinig te verrigten, welligt de poging tot een sluipmoord alleen uitgezonderd. Datzelfde Engeland, dat nu en dan de Europeesche beroerders over het vasteland loslaat, als Eool zijne winden, houdt ze thans in bedwang. Van daar dat men zoo min in Engeland als in Italië iets verneemt, dat naar een revolutionnaire vertooning gelijkt. Mazzini doet gelijk de groote mogendheden; hij wacht de gebeurtenissen af, die komen zullen. Maar men kan er staat op maken, dat hij daarom niet met de handen over elkander staat. Hij zal niet nalaten zijne geweldige aanslagen onder den grond voor te bereiden, zijne geheime genootschappen uit te breiden en tot den strijd toe te rusten. Maar inmiddels is hij dan toch gedwongen de rust, die op de oppervlakte heerscht, te eerbiedigen.

Aan de andere zijde zijn de groote mogendheden, zonder dat zich gevestigde onderlinge vriendschap vertoont, in vrede. De laatste onderhandelingen te Parijs hebben tot eene nieuwe overeenkomst geleid, die den vrede tot zoo lang zal bevestigen, als er geene nieuwe bezwaren oprijzen. Er zijn op dit oogenblik geene verschillen te vereffenen buiten de quæstie met Denemarken, die niet zoo veel opspraak waard is, als zij sinds maanden en maanden in de pers veroorzaakt. Zijn de Russen op de Oostenrijkers gebeten, worden deze door de Franschen gewantrouwd, zijn de Pruissen op hen naijverig; de Engelschen vreezen de Franschen, trachten de Pruissen te winnen en staan de Oostenrijkers ter zijde. Maar allen verkeeren in dergelijke omstandigheden, dat rust en vrede hun onmisbaar zijn. De wrijvingen, die men opmerkt, hebben derhalve voor als nog geen bezwaar, en er zoude eene groote omkeering van gebeurtenissen moeten komen, om het gevaar te doen ontstaan, dat de wrijving oversloeg tot een breuk.

Die omkeering zou evenwel ligtelijk kunnen opkomen uit Konstantinopel, waar de Sultan blijkbaar niet bij magte is om zijne verbindtenissen gestand te doen tot bescherming der Christenen. Niemand kan berekenen wat daar gebeuren kan. Het gouvernement is in ontbinding, en het fanatieke volk in beweging. Daar is dan alles mogelijk. En daarom ook geeft de nieuwe overeenkomst van Parijs weinig vastheid. Want dewijl de sleutel van den Europeeschen vrede te Konstantinopel ligt, zoo kan ieder beseffen, dat hij daar niet in veilige handen is.

Inmiddels hebben de mogendheden en de volken eene gewenschte afleiding in hetgeen te Peking plaats heeft. Eene nieuwe markt is voor Europa in China geopend, gelijk eene nieuwe baan voor het Christendom. Dat wordt eene nieuwe weg, waarheen de Europeesche werkdadigheid kan worden afgeleid. Maar het zal nog al veel in hebben, om zich dien weg veilig gebaand te zien. Inmiddels heeft het toch reeds zijne goede zijde, dat de kans daartoe is geopend, en dat het de aandacht, gelijk het streven van Europa, in levendige mate opwekt.

HOOFDSTUK VI (*Hervormde Eeredienst enz.*) is verdeeld in de volgende afdeelingen: kosten van het departement *f* 33,350; Protestantsche kerkgenootschappen *f* 1,488,484.43½; Israëlitiesch kerkgenootschap *f* 35,750; pensioenen en wachtgelden *f* 186,400; onvoorziene uitgaven *f* 3,500. Totaal *f* 1,747,484.43½.

Bij de raming dier uitgaven zijn twee hoofdregelen in acht te nemen: de regten, in de eerste alinea van art. 178 der Grondwet aan de onderscheidene godsdienstige gezindheden toegekend, moeten onverkort gelaten worden en de bevoegdheid, in de tweede alinea van dat artikel uitgedrukt, moet worden toegepast onder erkenning van de verpligting der ingezetenen om de kosten, vereischt tot bevrediging van hetgeen zij voor hunne godsdienstige behoeften noodig achten, in de eerste plaats zelve te dragen. Ook bij de begrooting voor 1859 zijn deze regelen in acht genomen, en de redenen waarom daarbij wel eenige verhooging van uitgaven is voorgedragen, maar niet eene zoodanige als vereischt zou worden om alle behoeften te vervullen, zijn gelegen in de opvolging der zoo even gemelde beginselen. De meeste artikelen zijn geraamd tot hetzelfde bedrag als daarvoor bij deze begrooting voor 1858 is toegestaan. Uit aanmerking van toenemende behoeften is de raming van onderstandsgelden aan kerkelijke gemeenten voor 1859 gesteld op *f* 30,000, zijnde ruim *f* 9,400 meer dan voor 1858 is toegestaan, doch minder dan vroeger voor subsidiën werd beschikbaar gesteld. Bij de begrooting voor 1850 werd de subsidiepost, tot verligting der staatsuitgaven verminderd; vroeger was daarvoor ruim *f* 33,000 beschikbaar. De raming der pensioenen voor 1859 blijft nog gegrond op de regelen tot hiertoe gevolgd. Eene algemeene regeling der kerkelijke pensioenen levert zoo vele moeijelijkheden op, dat het niet mogelijk is met zekerheid het tijdstip te bepalen, waarop die gewenschte maatregel een onderwerp van beslissing voor de wetgevende magt zal kunnen uitmaken.

Het eindcijfer van het VIII[e] hoofdstuk (Marine) bedraagt, zoo als reeds gemeld is, *f* 7,989,025.16[5]. Deze som is aldus verdeeld: 1[e] afdeeling (kosten der administratie) *f* 207,912.16[5]; 2[e] afdeeling (belooning, bebakening, verlichting, quarantainedienst enz.) *f* 313,456.00; 3[3] afdeeling (Materieel der zeemagt en van 's rijks werven) *f* 4,040,308.00; 4[e] afdeeling (personeel der zeemagt) *f* 2,948,950.00; 5[e] afdeeling (verschillende uitgaven) *f* 6,800.00; 6[e] afdeeling (pensioenen, tijdelijke pensioenen, wachtgelden, gratifikatiën en onderstanden) *f* 421,599.00; 7[e] afdeeling (onvoorziene uitgaven) *f* 50,000.00.

De minister is, blijkens de Memorie van Toelichting, van gevoelen, dat het eindcijfer, hetwelk even als het loopende jaar bijna 8 millioen bedraagt, in tijd van vrede niet hooger mag worden opgevoerd, zal dit onderdeel der staatsdienst, hoe gewigtig ook voor ons volksbestaan, niet belemmerend worden voor andere noodzakelijke Rijksuitgaven. Hij erkent echter gaarne, dat het moeite en zorg heeft gekost, de aanvraag voor 1859 zonder schade voor de dienst, binnen die grens te beperken. Werd de begrooting van 1858 gedrukt door eene som van *f* 493,000, voor het nieuwe dok, de Keersluis en een lichtschip, in het nu aangeboden ontwerp voor 1859 bedraagt de raming voor de genoemde buitengewone werken, het herstel van het oude dok te Willemsoord daaronder begrepen, eene som van *f* 625,000. Naarmate deze belangrijke uitgaven afloopen, zal de Marine-begrooting met ruim ½ millioen kunnen verligt worden. Reeds over 1860 zal vermoedelijk eene vermindering van ruim een ton gouds mogelijk zijn, daar alsdan geen lichtschip en een veel minder bedrag, als laatste termijn voor de Keersluis, zal aangevraagd worden.

Al spoedig echter zal dan het herstel der groote sluis te Willemsoord ter sprake moeten komen. Hij voegt er nog bij, dat meer dan alle staten en redeneringen, de openbare feiten bewijzen, dat de door de Staten-Generaal in de laatste drie jaren toegestane verhoogde sommen voor de Marine, goede vruchten dragen. De vloot in Oost-Indië is met eenige nieuwe of vernieuwde krachtige stoomschepen en goede zeilschepen versterkt, en zoowel wat getal als geschiktheid van personeel en materiaal betreft, zóó voldoende, dat men, naar van zeer bevoegde personen ontvangen vezekeringen, daarmede veel kan uitrigten. In den aanstaanden winter (voor het eerst weder na vele jaren) zal een oefening-eskader in de Middellandsche Zee vereenigd zijn. In alle omstandigheden — de minister acht zich gelukkig de innige overtuiging openlijk uit te spreken — zullen de officieren en schepelingen, waaraan die bodems worden toevertrouwd, de eer der vlag ophouden. Op de werven wordt tot instandhouding en uitbreiding onzer oorlogsvloot met ijver voortgegaan, zoo als aldaar door ieder kan gezien worden en trouwens uit het zoo even gezegde overvloedig blijkt."

Aan de bijzondere toelichtingen ontleenen wij nog het volgende, aangeteekend bij de onderscheidene afdeelingen: Eene telegrafische verbinding van het observatorium te Leyden met de direktiën der Marine is aan het departement van Binnenl. Zaken gevraagd en toegezegd.

Sedert het indienen der begrooting in het vorige jaar werden te water gebragt: 1 fregat met stoomvermogen (*Evertsen*), 2 stoomschepen (*Koopman* en *Vesuvius*). Op stapel zijn gezet: 5 stoomschepen (het *Loo*, *Sprinkhaan*, *Prinses Marie*, *Cornelis Dirks* en *Reinier Claaszen*). Wijders 2 stoomflottillevaartuigen (*Hector* en *Vulkaan*). Ook is een lichtschip voor de Hinder- of A bank in den aanvang van dit jaar op stapel gezet, afgebouwd en te water gebragt, zoodat het spoedig zijne dienst zal kunnen verrigten. Nog dit jaar rekent men het op stapel gezette fregat *Zeeland*, het stoomschip het *Loo* en de beide stoomflotillevaartuigen (*Hector* en *Vulkaan*) te water te zullen brengen. Van de in bewaring zijnde of nieuw van stapel geloopen schepen werden voor de dienst gereed gemaakt en werkelijk in dienst gesteld: 2 zeilkorvetten, 1 brik, 1 schoonerbrik, 1 stoomfregat, 1 schroefstoomschip 2[e] kl. en 1 raderstoomschip 1[e] kl.

Het voornemen om twee schroefstoomschepen 4[e] kl. bij partikulieren te doen aanbouwen, is uitgevoerd. Daarvan is eene publieke aanbesteding gedaan en de aanneming is beneden de raming geschied. Er is tot nog toe geene reden om daarvan ongunstige gevolgen te verwachten. — De nieuwe schepen *Wassenaer*, *Groningen* en *Bali* hebben aan de verwachting beantwoord. Vooral van de *Wassenaer* zijn zeer voldoende rapporten ontvangen. De *Evertsen* beloofde mede een uitmuntend zeiler te zijn.

Het plan bestaat, om in 1859 de volgende werkzaamheden van scheepsbouw te volvoeren: afbouwen en gansch voor de dienst gereed maken: het stoomfregat *Zeeland*, de stoomschepen 4e kl. het *Loo* en de *Sprinkhaan*, de stoomflotille vaartuigen *Hector* en *Vulcaan*; voortbouwen het schip 4e kl. *Prinses Marie*; vervolgens het veranderen van het linieschip *Koning der Nederlanden*, in de drijvende batterij *Neptunus*; den aanbouw van het op stapel gezet stoomfregat van 51 stukken à 600 paardenkracht; nieuw in aanbouw brengen: een schroefschip 1e kl. van 12 st. à 600 p. k.; 2 st. flott. vaartuigen, indien, na het beproeven der thans op stapel staande, de uitkomst leert, dat zij aan het beoogde doel beantwoorden; veranderen: het zeilfregat *de Ruyter*; in een st. freg. van 45 st. à 490 p. k.; herstellen: de zeilfregatten *Prins Hendrik* en *Prins Alexander*, de zeilkorvet *van Speyk* en het raderst. schip *Bromo*. Op alles wat in den vreemde voorvalt ten opzigte van den bouw en de verrigting van oorlogschepen houdt de min. met de aan het depart. geplaatste officieren en hoofdambtenaren met de meeste belangstelling de oogen geopend.

Dat eene oorlogsmarine uit stoomschepen moet bestaan wordt door niemand meer betwijfeld. Hoe ver de kracht der machines moet worden uitgebreid, blijft nog altijd de vraag, en de geldquæstie mag daarbij niet worden overgezien. Zooveel schijnt men te mogen zeggen, dat het beginsel „hoe meer paardenkracht, hoe meer snelheid," geene volstrekte waarheid is. Ook wat de grootte en lengte der schepen betreft zijn er grenzen, die, vooral bij oorlogschepen, niet mogen overschreden worden. De inspekteur over de stoomvaartdienst doet eene reis naar de belangrijkste oorlogshavens en fabrieken in den vreemde, om in persoon naar uitvindingen, die somtijds breed worden uitgemeten, onderzoek te doen, en in het bijzonder omtrent de inrigting der grootere stoomwerktuigen en van filtreertoestellen nuttige rezultaten te verkrijgen.

Aangaande het dok te Willemsoord, zegt de minister van Marine, dat de ware en eenvoudige geschiedenis van het oude dok aldaar, hem tot het besluit gebragt

heeft, dat het oude dok hersteld behoort te worden. Het geheele dok is van den aanvang af te zwak geweest, daarenboven slordig en zorgeloos, en met slechte specie bewerkt: geheele volledige herstelling en versterking door een omgekeerd gewelf, is het eenige maar ook afdoend middel. Het maken van een tweede dok te Willemsoord zou minstens acht tonnen gouds vereischen, doch alsdan zou men aanzienlijke sommen noodeloos uitgegeven hebben voor verschillende werken aan het oude dok besteed. Door herstelling van het oude dok zal aan verschillende bezwaren worden te gemoet gekomen en zal ook, hetgeen door den hoofdingenieur Mentz reeds in 1829 als noodzakelijk was voorgedragen, in 1859 worden uitgevoerd.

HOOFDSTUK IX A (*nationale schuld*); interesten, lijfrenten en tontines ƒ31,468,695.04; amortizatie en aflossing van rentegevende nat. schuld ƒ731,312.50. — Totaal ƒ32,200,007.54.

HOOFDSTUK IX B (*financiën*): kosten van het departement ƒ286,000; kosten van administratie van de grootboeken der nat. schuld en agentschap van het ministerie van financiën te Amsterdam ƒ49,230; administratie der rentebetaling van de nat. schuld ƒ32,810; administratie der publieke schatkist ƒ106,000; muntwezen ƒ27,475; administratie der direkte belastingen enz. ƒ2,948,840; administratie der indirekte belastingen enz. ƒ581,495; administratie der posterijen ƒ1,003,975; administratie en lasten der domeinen enz. ƒ237,341; Honorarium van den lands-advokaat ƒ1000; pensioenen, wachtgelden en restitutiën ƒ1,188,234; onvoorziene uitgaven ƒ54,000. — Totaal ƒ6,516.400.

HOOFDSTUK X. (*Oorlog*): kosten van het departement ƒ135,038; traktementen, bureaukosten, toelagen en fourragegelden voor paarden van den grooten en generalen staf van het leger, van de administratie der armee, van de provinciale en plaatselijke staven, alsmede van de topografie en kaarten-steendrukkerij ƒ224,263.75; traktementen, soldijen, toelagen, fourragegelden en verdere kosten van de verschillende wapenkorpsen, daaronder begrepen die voor de paardenartsen, alsmede gratifikatiën, te verleenen aan de met ligchaamsgebreken ontslagen wordende onderofficieren en manschappen ƒ7,533,913.95; remonte ƒ177,000; kon. militaire akademie ƒ51,000; reiskosten en vakatiën ƒ24,000; geneeskundige dienst ƒ476,299; vuur en licht in de wachten ƒ25,500; scheeps- en wagenvrachten enz. ƒ36,000; materieel der artillerie enz. ƒ331,300; materieel der genie ƒ469,200; verschillende uitgaven ƒ179,076.20; traktementen enz., van het korps marechaussée ƒ212,000; overkomplete officieren, pensioenen enz. ƒ1,574,000; onvoorziene uitgaven ƒ60,469.10. Totaal ƒ11,509,000.

HOOFDSTUK XI (*Koloniën*): kosten van het departement ƒ122,958.50; pensioenen en wachtgelden ƒ13,498; onvoorziene uitgaven ƒ3000. Totaal ƒ139,456.50.

HOOFDSTUK XII (*Onvoorziene uitgaven*) ƒ100,000.

Wet op de middelen: direkte belastingen: grondbelasting ƒ10,277,500; personeel ƒ6,888,000; patenten ƒ2,758,400; accijnsen ƒ17,692,350; indirekte belastingen ƒ12,489,000; in- en uitgaande regten en scheepvaartregten ƒ4,336,384; waarborg en belasting der gouden en zilveren werken ƒ245,000; domeinen ƒ1,166,776.05; opbrengst der posterijen ƒ1,750,000; inkomsten van de rijks-telegrafen ƒ227,500; opbrengst der Staatsloterij ƒ410,000; opbrengst der uitgegeven akten voor de jagt en visscherij ƒ90.000; regt op de mijnen ƒ1,955; verschillende ontvangsten en toevallige baten ƒ1,242,499; onvervreembare renten ten laste van België ƒ400,000; bijdrage uit de koloniale baten voor het dienstjaar 1858 ƒ3,800,000; uitkeering uit de geldmiddelen van 's rijks overzeesche bezittingen, tot kwijting der renten ten laste dier bezittingen daargesteld ƒ9,800,000. — Totaal ƒ73,575,364.05.

Aan de bijzondere toelichtingen bij deze hoofdstukken gevoegd, ontleenen wij het volgende:

Eene vergelijking tusschen hoofdstuk IX A der begrooting voor 1850 met die van 1859 doet zien dat de laaste minder bedraagt ƒ4,561,924,79, zijnde het bedrag der bespaarde renten ten gevolge der inkoopen van rentegevende nat. schuld.

Indien de voordragt tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen door de Vertegenwoordiging mogt worden aangenomen, zal dit natuurlijk van invloed zijn op de kosten van administratie der direkte belastingen. In afwachting daarvan heeft men de begrooting nog niet verminderd, en speciaal niet het perceptie-loon, omdat de over 1858 verschuldigde accijns voor turf eerst in 1859 wordt verantwoord en daarvoor dan ook in dat jaar de percentsgewijze belooning wordt in rekening gebragt. De kosten van toezigt en verdere uitgaven voor deze belasting, ten laste van de schatkist komende, behalve de perceptie-loonen, bedragen ruim ƒ75,000 's jaars, de perceptie-loonen ƒ35,000 min of meer.

Het getal port betalende binnenlandsche brieven bedraagt van 1 Januarij tot ult°. Augustus 9,414,940; idem buitenlandsche brieven 2,462,103. Getal gefrankeerde brieven (1e halfjaar 1858) 1,585,468; getal te gelde gemaakte postzegels 3,291,702.

De begrooting voor Oorlog bedraagt, in vergelijking met hetgeen over 1858 is toegestaan, ƒ20,800 minder, doch dit bedrag zou aanzienlijker zijn geweest, indien in den prijs der fourrages eenige verbetering kon worden te gemoet gezien. Dit is echter het geval niet. Mogt de haver en het stroo iets minder gelden, het hooi zal des te duurder wezen. De meerdere uitgaaf zal bedragen ƒ314,400. — De minister heeft zich vereenigd met het stelsel, door het komité van defensie ontworpen, en dit vooral, omdat gezegd stelsel van verdediging de vrucht is van een weldoordachten arbeid van een komité, zamengesteld uit de zaakkundigste en ondervindingrijkste mannen van het vak, die als de meest bevoegde beoordeelaars over een zoo gewigtig onderwerp moeten worden erkend. Deze begrooting bevat de aanwijzing hoedanig men het leger in overeenstemming met het door het komité van defensie voorgedragen stelsel van verdediging wenscht zamen te stellen, zoodanig ingerigt, dat het met de minst mogelijke verandering van den vredestijd op dien van oorlog kan overgaan.

Aangaande het departement van Koloniën wordt medegedeeld, dat de groote uitbreiding welke aan den zoo veelomvattenden werkkring van dat departement gegeven is, ten gevolge der bepalingen van artt. 59 en 60 der Grondwet en van het reglement op het beleid der Regering in Ned. Indië, in verband met de vermelde korrespondentie door den overlandpost, eene gewijzigde inrigting van dat departement noodzakelijk maakt, om aan de roeping en bestemming te kunnen voldoen, en dit gewigtig deel van de staatsdienst te verzekeren. Bij de invoering eener wet tot uitvoering van de laatste alinea van art. 60 der Grondwet, zal de betaling der pensioenen niet meer door de Ned. Handelm. geschieden en eene besparing van ongeveer ƒ12.000 daarvan het gevolg zijn. Ook zal voortaan bespaard worden eene som van ruim ƒ40.000 voor bezoldiging der agenten van de Ned. Handelm. te Rotterdam, Dordrecht, Middelburg en Schiedam.

De tegenwoordige voordragt der wet op de middelen is slechts eene voorloopige, en zal, naar mate van den loop der werkzaamheden van de Kamer, door eene andere, in vorm en cijfers eenigermate verschillende, moeten worden vervangen. Ofschoon omtrent het tarief op den in-, uit- en doorvoer eene voordragt aan de Kamer is aangeboden, welke op de wet op de middelen invloed kan uitoefenen, wanneer dit ontwerp tot stand komt, heeft echter de Regering, in de onzekerheid of het wel voor het volgend jaar afgehandeld zal kunnen worden, ten dezen opzigte, de raming op den ouden voet ingerigt. Met opzigt tot het vermoedelijk overschot op de raming der koloniale baten over 1859 wordt opgemerkt: 1° in het belang van de voorgenomen losmaking van den band der slavernij in de overzeesche bezittingen zullen in 1859 waarschijnlijk gelden benoodigd zijn. Zoolang echter de wetten tot opheffing der slavernij niet tot stand zijn gekomen, zou het voorbarig zijn, daarvoor eenig cijfer uit te trekken. Intusschen mag worden aangenomen, dat er billijke gronden bestaan om te verwachten dat de bewuste uitgaven uit de voorhanden zijnde overschotten en uit het voorbehoudene of beschikbare van het voordeelig slot over het jaar 1859 zullen kunnen worden bestreden, zonder noodzakelijkheid om tot andere middelen de toevlugt te nemen. En dit te minder omdat de geraamde veilingsprijzen niet onaanzienlijk lager zijn gesteld dan de beursnoteeringen van dit oogenblik, en er gevolgelijk uitzigt bestaat, dat het geraamd beloop der ontvangsten a ƒ44,050,000 door de werkelijkheid zal worden overtroffen,

2°. Tot aanvulling van het geldelijk tekort in Ned. Indië is onder de uitgave slechts eene som gebragt van ƒ12.000.000 die, vergeleken met het deswege geraamde voor 1858, eene mindere behoefte aantoont van ƒ8,300,000. Tot toelichting van het verschil is het niet overbodig te doen uitkomen, dat, ofschoon het tekort der Indische administratie niet op een minder cijfer dan vroeger kan worden gesteld, de voorziening in dat tekort, uit of in Nederland, in 1850 niet hooger behoeft geraamd te worden dan ƒ12,000,000, in verband tot de omstandigheid, dat het Indiesch bestuur reeds uit de opbrengst van in Indië te verkoopen goevernementsprodukten en door uitzendingen van specie, op vroegere diensten, in 1859 voor een gedeelte reeds van zelf de middelen zal bezitten om aan het tekort over dat jaar het hoofd te bieden.

Sedert de laatste jaren zijn in de provincie Zuid-Holland met ondersteuning van het Rijk en de provincie een aantal der bestaande zand- of kleiwegen in grindwegen herschapen. Tot de belangrijkste behooren de wegen in het land van Voorne en Putten op de eilanden Overflakkee en Goedereede in den Zuidplaspolder, in den Hoekschenwaard en in het zoogenaamde Westland. Die ondersteuning is aan de gemeenten, welke het werk ondernamen, te beurt gevallen, omdat door de verbetering dier wegen in den schakel der groote kommunikatiën van 's landswege aangelegd en in stand gehouden, werd aangevuld en voor de betrokken st ken in eene dringende behoefte aan eene betere g meenschap met die hoofdwegen werd voorzien. Op g lijk voetspoor hebben zich de gemeenten Wassenaar de beide Katwijken en Noordwijken de verbetering aa getrokken der tusschen die gemeenten bestaande wege leidende naar den grooten weg van 's Gravenhage n Haarlem, en het station van den Hollandschen ijzer spoorweg bij Pietgijzenbrug, onder Noordwijkerhout. kosten van aanleg worden berekend op ƒ42,000. provincie zal er ⅓ gedeelte in dragen, de gemeente- polderbesturen zullen in het tweede derde voorzien daarenboven zich verbinden zonder tolheffing voor instandhouding des wegs te zorgen. Op dezelfde grond die voor het toeleggen van subsidie ter bevordering den aanleg van de hiervoren vermelde wegen heb gevorderd, is aan de kommissie, welke uit de betrok gemeentebesturen voor de uitvoering van het werk gevormd, een gelijk derde gedeelte ten bedrage ƒ14,000 toegezegd, over drie dienstjaren, aanvangen met 1859, verdeeld.

Nopens de reisplannen van sommige leden der vo telijke familie verneemt men nader, dat Z. K. H. P Hendrik zich Dingsdag aanst. ook naar Rotterdam begeven. Z. M. de Koning en Z. K. H. de Prins Oranje zullen van Rotterdam de reis naar het Loo vo zetten. De Kroonprins zal aldaar tot den 15 dezer v blijven, waarna Z. K. H. zijne reis naar Wiesbaden Stutgardt zal ondernemen, in welke laatste stad hij M. de Koningin en prins Alexander zal ontmoeten. N wil men weten, dat de Prins van Oranje ook Luxe burg met een bezoek zal vereeren op het tijdstip, d HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik, die o streeks de helft dezer maand derwaarts vertrekken, z aldaar zullen bevinden.

Men verneemt, dat de heer Dull aan Z. M. den K ning bij eerbiedig adres heeft verzocht, dat het H moge behagen den minister van binnenl. Zaken te ma tigen, om met hem alsnog in onderhandeling te tred over de definitieve voorwaarden der koncessie, hem der tijd verleend tot het aanleggen van den Noorde spoorweg. (*Gr. Ct.*)

Eene belangrijke brochure ziet thans te Leeuward het licht, onder den titel van: Eenige bedenkingen teg de bestrijding der koncessie van de heeren Sloet en Reu lin, door M. Simon Gz., civiel ingenieur. De schrij tracht daarin aan te toonen, dat de gekozen rigti door geene betere zoude kunnen vervangen worden, te verstaan uit het oogpunt beschouwd, dat de onde neming door tusschenkomst van den Staat tot sta komt, wiens hulp in dezen thans wel ontbeerlijk m worden genoemd.

Men verneemt dat het Z. K. H. den prins van Ora heeft behaagd, het eere-lidmaatschap der 2de sektie v het Metalen Kruis, afdeeling Amsterdam, aan te neme

---

De *Staats-Courant* bevat eene kennisgeving van d minister van Binnenlandsche Zaken, waarbij verm wordt, dat de rijkstelegraafdienst weldra eene verde uitbreiding van het personeel, op de kantoren werkzaa zal vorderen en de voorwaarden behelst, waarop tot o leiding en oefening van telegrafisten voor de dienst v den rijks-telegraaf, na vergelijkend onderzoek, een aa tal van hoogstens *tien* leerlingen zal worden toegel ten, om op nader aan te wijzen plaatsen onderrigt te o vangen, enz.

De komeet van Donati, zal volgens de berekening v den bekenden sterrekundige, den heer Hind, te Lond den 10 dezer, omstreeks middernacht, het naast bij aarde zijn, namelijk op een afstand van 51 millioe mijlen, zoodat zij sedert hare verschijning 100 millioe (Eng.) mijlen zal hebben afgelegd.

Gisteren heeft het openbaar ministerie te Arnhem gen de bekende dievenbende den eisch gedaan, en w om Schultz tot 20, Isaac M. Verdoner tot 15, Hart M. Verdoner tot 12, Thobias M. Verdoner tot 8 Anna Maria Kertsen tot 6 jaren tuchthuisstraf te ve oordeelen.

Te Zwartsluis is een nachtwacht op heeter daad b trapt op diefstal met inklimming bij nacht.

Dezer dagen is in het Lutkemeer, onder Osdorp, h lijk gevonden van een tot heden onbekend manspe soon. Waarschijnlijk is hier eene misdaad gepleegd, w de beenen waren met de bretelles aan elkander gebo den; het gelaat droeg de sporen van verwonding en kleederen waren gescheurd. In de nabijheid der plaa waar het lijk is opgevischt, was het gras platgetreden heeft men bloedvlekken, een spoorwegbriefje, een en andere kleine voorwerpen aangetroffen. (*H.*)

Z. M. heeft benoemd: bij de Algemeene Landsdrukkerij, tot eersten klerk, C. Margadant; tot tweeden klerk, H. C. Carpentier; op zijn verzoek, eervol ontslagen: als klerk, met den personelen titel van kommies, J. L. Margadant; alsmede A. J. de Leeuw, kontroleur der 2de klasse van 's Rijks belastingen in de eerste afdeeling te Rotterdam, in dien rang overgeplaatst in de eerste afdeeling te Leyden.

's GRAVENHAGE, 3 Oktober. Heden middag heeft er bij HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik een groot diner plaats gehad, dat door Z. K. H. den Prins van Oranje HH. DD. HH. Hertog Bernhard en Hertogin Anna van Saksen Weimar, benevens eenige genoodigden werd bijgewoond.

— De leveringen van fourrages voor de troepen zijn door den Minister van Oorlog (behalve de reeds vermelde) toegewezen aan: J. van der Griendt, te Haarlem, hooi 60, stroo 30, haver 98; O. J. de Haart, te Utrecht, hooi 52, stroo 30, haver *f* 1,00.

ROTTERDAM, 3 Okt. Omtrent de komst des Konings op Dingsdag a. s., verneemt men, dat Z. M. vergezeld van Z. K. H. den Kroonprins, omstreeks 12 ure alhier zal aankomen met een extra-trein uit 's Hage.

Alom worden vele toebereidselen gemaakt voor versieringen.

HOORN, 2 Okt. Hoogste graanprijzen. Gerst *f* 5,75; Haver *f* 4,25; Mosterdzaad *f* 18, Paardenboonen *f* 8; Bruine Boonen *f* 11; vale Erwten *f* 23,50. — Appelen per mand *f* 1,60, Peeren per mand *f* 3. — Boter per Ned. ℔ *f* 1,20; Kippen a *f* 0,60 tot 1.20; Kipeijeren a *f* 2,80 per 100 stuks, Eendeijeren a *f* 3 per 100 stuks.

BATAVIA, 7 Aug. Den 3n dezer heeft het Hoog Geregtshof van Nederl. Indië, in eene openbare teregtzitting, waartoe de geheele Bataviasche balie was opgeroepen, uitspraak gedaan omtrent de door den raad van justitie te Batavia, bij vonnis van den 16n Julij, uitgesproken schorsing dier balie.

Het opper-regterlijk kollegie heeft die schorsing vernietigd, met bepaling, dat de kosten ten dezen gevallen zullen komen ten laste van den lande.

In een vrij uitvoerig arrest, heeft het hoog-geregtshof het ingesteld beroep ontvankelijk verklaard, onder kennisgeving, dat er geene stemming van het regt zooals ten gevolge van 's raads uitspraak ontstaan was, mogt plaats vinden. Ook heeft het hof aangenomen, dat de raad van justitie ten eenemale onbevoegd was, in deze zaak regt te spreken of de bali te schorsen, als zijnde dit kollegie ten dezen alleen geroepen, om zich over de tegen hetzelve ingebragte bezwaren te verantwoorden.

EIBERGEN, 1 Okt. Met bevreemding nemen wij in deze dagen eene landverhuizing waar van tal van huisgezinnen, vooral uit deze gemeente, het naburige Neede enz., naar Brazilië. De beweegredenen tot dit verschijnsel kunnen wij uit de ligtzinnigheid of ligtgeloovigheid onzer lagere volksklasse verklaren. Aangeworven door een zoogenoemden agent uit een naburig dorp, steunen talrijke huisvaders alleen op de aanprijzing van dezen en op een hun ter hand gesteld libel, als eenige waarborg voor eene zoo onzekere onderneming. Dit boekje, dat met den weidschen titel begint: *„Niets hier met het vertrek te betalen"* en *„Het centrale volksplantingsgezelschap doet alle de voorschotten, die haer in vijf jaren zullen wedergegeven worden in vier keeren, te beginnen naer het tweede jaer enz."*, is te Antwerpen bij Ph. Ville gedrukt, en geeft alleen de namen op van de heeren Beaucourt en C° te Parijs, en Serigiers en Steinmann en C°. te Antwerpen, als bereid tot het geven van nadere inlichting. Bij zoodanig gemis van allen personelen waarborg (want die namen zijn hier althans geheel onbekend), is tevens de verzekering van de materiële belangen in zeer rekbare vormen uitgedrukt. Wat eigenlijk de zorg aangaat, onzen christelijken landgenooten voor hunne godsdienstige en stoffelijke belangen toegezegd, dit wordt in eene belofte van vier regels afgehandeld. Ten slotte willen wij gevraagd hebben of ons gouvernement, dat met ijver waakt tegen deelneming aan buitenlandsche loterijen enz., niet kennis mogt nemen van deze loterij met de zedelijke en stoffelijke toekomst zijner onderdanen. (*Amst. Ct.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 Okt. Uit Dresden wordt geschreven, dat prins Napoleon, van Warschau komende, aldaar den 1e dezer was gearriveerd en aan het Fransche gezantschapshôtel afgestapt. Men verwacht Z. K. H. den 5n in de hoofdstad, na alvorens te Châlons aan den Keizer verslag zijner zending te hebben gedaan, waarvan tot hiertoe niets anders bekend is, dan dat ze ten doel had den Tzar te noodigen Frankrijk te bezoeken. Algemeen houdt men 't er voor dat die reis in de aanstaande lente zal plaats hebben.

Gisteren middag ten 12 ure is Z. M. naar het kamp van Chalons vertrokken: Naar den spoortrein rijdende werd de Keizer vergezeld door de Keizerin, die zich naar St-Cloud heeft begeven. Tegen den 10n aanstaanden wacht men Z. M. terug, waarna het huwelijk van den hertog van Malakoff zal voltrokken worden.

— De korrektioneele regtbank te Parijs heeft uitspraak gedaan in de zaak der verkoopers van echte en valsche ridderorden, hen aan de hun ten laste gelegde (opligting, bedrog, misbruik van vertrouwen enz) schuldig verklaard en hen, met toepassing, te Parijs voor het eerst, van de wet van 28 Mei en 6 Junij ll., veroordeeld: Végin, tot 1 jaar gevangenisstraf en 500 fr. boete; Bellefonds, tot 2 jaren gev. en 500 fr. boete; Héral, tot 2 jaren gev. en 100 fr. boete; Guiet, tot 2 jaren gev. en 100 fr. boete; Cabanis, tot 2 jaren gev. en 500 fr. boete; voorts bij verstek Arnal en Delahaye, ieder tot drie jaren gevangenisstraf en 100 fr. boete.

— De *Univers illustré* behelst een brief van maarschalk Pélissier, dien hij voor Sebastopol aan een hooggeplaatste dame te Parijs schreef, welke iets van zijne hand wenschte te hebben voor een album, dat tot een liefdadig doel bestemd was. Die brief luidt als volgt: „Sebastopol, 26 Dec. 1855. Liefelijke bode der barmhartigheid! een echo uwer stem is tot mijn verwijderde tent doorgedrongen, om van mij eenige regels te verzoeken, waarvan gij u een gunstig rezultaat ten voordeele uwer kleine weezen belooft. Ik haast mij deze zoo liefderijke roepstem te beantwoorden. Doch ik doe het evenwel met zekere schroomvalligheid, want het fraaiste titelblad van uw album zou voorwaar de mij gezonden brief zijn. Wanneer ik eenmaal, na 16 jaren verre van mijn vaderland te zijn geweest, er terugkeer, en een barmhartige stem van mij een kostbaar lot voor een liefdewerk verzoekt, dan zal ik mij spoeden een fac simile van uw brief te geven, want, ik ben innig overtuigd, dat iedereen dien zou wenschen te bezitten. God geve, dat deze regels het gevolg hebben, dat gij er van verwacht — en de gebeden uwer kinderen zullen voor mijn hart streelend zijn. Veroorloof mij dat ik deze gelegenheid te baat neem u de verzekering te geven, enz.

„Maarschalk PÉLISSIER."

— De radikale Zwitsers kunnen de Kerk nooit een oogenblik rust gunnen. Middelerwijl zij de Katholieken in Tessino kwellen door allerlei inbreuken op het kerkelijk gebied, hebben zij goed gevonden ook de Katholieken van Bern in hunne godsdienstige vrijheid te belemmeren. Mgr. Marilley, als Bisschop van Freiburg en Genève, heeft Bern onder zijne jurisdiktie. Hij had het voornemen gemaakt om te Bern aan de geloovigen het heilig Sakrament des Vormsels toe te dienen, toen de politieke direktie van eeredienst te Bern goedvond hem, te verbieden om het territoir van Bern te overschrijden. En waarom dat? zal men vragen. Omdat het radikale goevernement van Bern verkiest te bepalen, dat de Katholieken van Bern zullen staan onder de jurisdiktie van den Bisschop van Bazel. Men ziet, dat er quæstie is gezocht, om quæstie te maken. Het is louter willekeur en moedwil, om de Katholieken te plagen.

— In de kleine republiek van San-Marino, een der oudste en kleinste Staten van Europa, geheel omsloten door het Pausselijk grondgebied, groot 1¼ □ met 7600 inwoners zijn den 12 dezer de advokaten P. Beluzzo en Pasquale Chanucci tot regenten gekozen in eene algemeene vergadering der bevolking.

ENGELAND.

LONDEN, 3 Oktober. De *Morning Post* beweerde dezer dagen, dat lord Derby op John Russell een beroep had gedaan ter zake der redaktie van het wetsvoorstel over de kieswet en parlementaire hervorming. De *Daily News* logenstraft die beweering en zegt: „Niet alleen is het onwaar, dat lord Derby aan lord John Russell eenig voorstel heeft gedaan of dat deze met den eersten minister in eenige betrekking geweest is ten aanzien der parlementaire hervorming, maar er is niets dat eenige aanleiding tot zulk een, zelfs voor de ligtgeloovigste lieden, ongerijmde geschiedenis heeft kunnen geven. Dit berigt is een dier verzinsels, welke gevallen staatslieden nu en dan verspreiden om het publiek te misleiden. 't Is een onbewimpelde logen."

De *Globe* tracht lord Palmerston voor de gevolgen dezer logenstraffing te behoeden, en verdedigt hem tegen de beschuldigingen, waarvan hij het voorwerp is. Doch men gelooft niet dat het liberale blad in zijne pogingen zal slagen; immers men wil, in de volharding en bedachtzaamheid van den *Daily News* het duidelijk bewijs zien, dat lord Palmerston voor lang de zoo zeer benijde stelling van partijhoofd verloren heeft.

Meer en meer wint de beweging ten gunste eener parlementaire hervorming veld. Het komité dier hervorming te Londen, dat bij de laatste algemeene verkiezingen lord John Russell koos, heeft bekend gemaakt dat zijn schijnbare werkeloosheid geen kenteeken van levenloosheid is, en dat het zich aan zijn programma houdt, 'twelk uit het gezigtspunt van het Engelsche liberalismus een tamelijk verre strekking heeft. Alzoo zou een vast en geregeld bedrijf, naar de meening van dat komité, in de steden, het regt tot kiezer geven; in de graafschappen, een huur van minstens 10 £; het eischt verder in Schotland Ierland, Engeland en het land van Wallis gelijkheid in de kieswet; geheime verkiezingen; de nieuwe verdeeling van kiesdistrikten en de drie jaarlijksche herkiezing van het parlement. Die beginselen zijn van een aard om vele radikalen, zelfs Chartisten te voldoen.

Het komité berigt wijders, dat het van de vakantie van het Parlement heeft gebruik gemaakt om plaatselijke korrespondentiën te organizeeren, en het is gereed om het land in beweging te brengen, ten einde in de aanstaande zitting op de besluiten van het Lagerhuis druk te kunnen oefenen; het rigt zich tot de vaderlandsliefde der liberalen en verzoekt het noodige geld om meetings op alle punten van het vereenigd Koningrijk te vormen.

Het oogenblik is gunstig, dank zij de politieke rust, die in het buitenland heerscht, om de gemoederen ten aanzien der binnenlandsche hervormingen in beweging te brengen.

— Het onlangs aangegeven middel door W. Rawet, om voortaan onderzeesche telegraafkabels met vlas, in plaats van met metaal te omwinden, wordt in den *Times* besproken. Er wordt toegestemd dat dergelijke kabels voor een diepte van meer dan 1000 vademen de beste zijn uithoofde hunner goedkoopheid, buigzaamheid en ligtheid, te meer daar zij door wrijving niet slijten, aangezien 't water op groote diepten onveranderlijk stil is. Maar er is een andere vraag, die beslist moet worden, alvorens men tot nieuwe kostbare proefnemingen overga. Namelijk, hoe sterk het izoleerende gutta percha bekleedsel door den daarop drukkenden waterkolom aangedaan wordt. Het kan betwijfeld worden of het water in de diepte aan digtheid toeneemt of zamengeperst wordt; doch dit is stellig, dat het gewigt bezit en op de in de diepte liggende voorwerpen druk uitoefent. Dat men in groote diepten kleine en toch volkomen gave mosselschelpen heeft, weerspreekt evenmin die beweering als het feit, dat een ledige eijerschaal kan bestaan, de theorie der luchtdrukking omverwerpt. In beide gevallen bestaat het evenwigt in de persing van het water en de lucht van binnen en den druk van buiten. Bij het izoleerende guttapercha bekleedsel is dit het geval niet en het met ontzettende kracht daarop drukkende water zou de buitenste vlas-bekleeding, indien er eenige opening in ontstond, doordringen en door het guttapercha heen den draad bereiken en zijn leidingskracht verzwakken. 't Is niet bewezen dat zulk een drukking van het water bestaat, maar zelfs de mogelijkhied er van moet overijlde proefnemingen met vlasbekleedsels afraden.

— In een kolemijn nabij Durham is het gas ontbrand. Een arbeider is om 't leven gekomen en veertig anderen zijn derwijze gekwetst, dat men aan hun behoud wanhoopt.

— Nadere berigten uit Konstantinopel, dd. 22 Sept. ontvangen, behelzen dat de val van den eersten minister Mirza Khan moet worden toegeschreven aan de verregaande knevelarijen, waaraan hij zich overgaf, en dat de Sjah zich gehaast heeft hem verscheidene millioenen te ontnemen en die in de schatkist te storten.

Behalve die afpersingen was 's lands toestand zeer geschikt om Mirza Khan in ongenade te brengen. De bevolkingen, hier door hongersnood geteisterd, ginder geplunderd door de voortdurende invallen der Turkomannen, waren in de diepste ellende gedompeld, waaraan het tijd was een einde te maken. Mirza's afzetting is de eerste stap op dien weg gedaan, en men verwacht nu van het nieuwe kabinet meer werkdadige maatregelen.

Nadere berigten melden, dat de val van den Sadrazom, Mirza Agha Khan en van zijne twee zonen, de een minister van Oorlog, de andere minister van Financiën, het gevolg was van een onderzoek, op bevel van den Sjah gedaan, nopens de ware oorzaken van den laatsten oorlog tegen Engeland. De inlichtingen, deswege verkregen, zouden den Sjah genoopt hebben het ambt van Sadrazom af te schaffen, en diens funktiën aan vijf leden van een hoogen raad op te dragen, die jegens hun Vorst verantwoordelijk zijn.

In dien raad hebben zitting de oud-goeverneur van Tebriz, een Fransch officier, en Ferruk Khan.

Nopens het doel van lord Stratford de Redcliffe's verblijf te Konstantinopel, weet men niets bepaalds. Hij geeft daarvan natuurlijk geene verklaring.

— Er zijn in de Vereenigde Staten 174 ijzeren spoorwegen, waarvan er 22 in aanleg zijn, slechts 58 betalen dividenten van 2 tot 7½ per cent. De langste weg is de *New-York Central*, die 557,000 lang is, en een totaal van 32 millioen dollars gekost heeft en bij zijne laaste uitdeeling een divident van 8°/o heeft betaald. De korste weg is de *Eric* en *Noad East*, welke eene uitgestrektheid van 20,000 en 750,000 dollars gekost en een divident van 10 pCt. gegeven heeft.

— Uit Hongkong ontvangene brieven duiden eenige verbeteringen van den toestand te Kanton aan. Het vermoorden van vreemde soldaten had er opgehouden. Yeh's opvolger, de kommissaris Hwang, had zich met

de vertegenwoordigers van Engeland en Frankrijk nog niet in betrekking gesteld, maar een proklamatie afgekondigd, die het sluiten van den vrede behelsde.

Er werden vier gezanten van het goevernement te Peking verwacht om tot het herstel der vreedzame betrekkingen mede te werken en ter uitvoering der bepalingen van het verdrag van Tien-Tsin.

DUITSCHLAND.

WEENEN 30 Sept. In onze hooge kringen is het gerucht verspreid, dat de aartshertog Karel Lodewijk, stedehouder van Tyrol (wiens jeugdige echtgenoot onlangs is overleden), voornemens is, van het staatkundig tooneel af te treden, en zich aan den geestelijken stand te wijden.

BERLIJN, 3 Okt. Uit Silezië wordt gemeld dat, van Warschau terugkeerende, de prins van Pruissen prins Napoleon te Granitza, op de Russische grenzen, ontmoet heeft. Beiden hebben zamen het ontbijt genomen, en omstreeks drie vierde uurs met elkander in konferentie geweest.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 4 Oktober.

ONDERTROUWD (30 Sept.): H. W. Quint van der Sloot met F. Strobel. A. G. Cramer met F. Nuveen.

GETROUWD (30 Sept.): L. A. van der Meulen met Jonkvrouwe J. G. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer.

BEVALLEN (30 Sept.): D. P. Verster, geb. van den Bergh, Dochter.

OVERLEDEN (27 Sept.): W. Willems, Jr., 33½ j. — (28 Sept.): C. A. van Vleuten, geb. Helweg, 48 j. — (29 Sept.): C. G. de Klonia, 37 j. - M. Amersfoordt.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 2 Okt. Tarwe: 166 2 ℔ jarige Bovenlandsche Ris ƒ315.

SCHIEDAM, 2 Okt. Gerst. Verkocht: 130/2 ℔ n. Libau ƒ195 6/w., ƒ196 3/m. — Moutwijn ƒ16,—; Jenever ƒ21,50; Amst. Proef ƒ22,75; per Ned vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling ƒ0,80 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 3 Okt. Hofker, Josephine, Suriname, l. v. New-York.

HELVOET, 3 Okt. Priebee, Wilhelmina en Elize, New-York. - Van Noord, Vereeniging, Villanova.

BATAVIA, 27 Julij. Jaski, Cornelia Hendrika, Amst. n. Japan. — 3 Aug. Brem, Julie, Amst.

SURINAME, 22 Aug. Bos, Josephine Bernhardina, Amst. 3 Sept. Zuiderduin, Catharina Elisabeth, en Wehdemeijer, Amsterdam, beide Amst.

UITGEZEILD:

TEXEL, 2 Okt. Lion (st.), Londen.
HELVOET, 3 Okt. Hollander (st.), Havre.
BATAVIA, 4 Aug. Dik, Kaap Hoorn, Quakkelstein, Nederwaard, en van Marion, Maria Diederika, alle 3 Rott.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 4 Oktober, in lading naar:

Mannh., Ludwigsh. en Heilbron.	J. Knipping, Anna Catharina.
Duisburg.	R. van Beek, Dankbaarheid.
Dusseldorp.	G. van den Berg, Jonge Carel.
Mainz.	J. Schaubruch, Mainz N°. 1.
Keulen.	A. van Ahlen, Cöln N°. 9.
Frankfort.	N. J. Timmerman, Frankfort N°. 20.
Mannheim.	G. Andres, Telemach.

AMSTERDAM, 1 Oktober, vertrokken naar:

Keulen.	J. H. Kamps, Cöln N°. 4.
Frankfort.	G. J. Andres, Frankfort N°. 9.
Mannheim.	I. J. Reindorp, Rhijnstroom.
Coblentz.	J. van Steenoven, Op Hoop van Zegen.

Rijnhoogte ARNHEM, 2 Oktober 1 el 14 duim.
KEULEN, 3 ″ 6 vt. 5 ″

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 2 Okt. Rente kont. 4½ pc. 96.—, op tijd 3 pc. 73.70; Fr.-Oost, Spoorw. 671; Spanje 1½ pc. —; 3 pc. —; Rom. Leening —.

LONDEN, 2 Okt. Cons. 98¼; Braz. 5 pc. ——; 3 pc. Mexiko 21; 4½ pc. Peru 90¾; 3 pc. id. 70⅝; 4½ pc. id. doll. bonds 76½: Grenada uitgest. 5⅞; id. werkelijke 21¾; 3 pc. Venezuela 41½; 2¼ pc. id. 15; 5 pc. Port. 47; 3 pc. Spanje 46¼; 1½ pc. id. 30⅛; Amortiz. 11½; Coupons 6⅛; 4½ pc. Russen 100¾; 5 pc. id. 111; 2½ pc. Holland 66¼; 4 pc. id. 102; Illinois Shares 80 id. 7 pc. Oblig. 81; Sardinië 93.

WEENEN, 2 Okt. Metall. 5 pc. 82½; Nation. 83¼; Bank-Aktiën 947; Noord-Bahn akt. 174; Credit Anst. 248; O.-Fr. Spoorw. akt. 263; Saltzb. 100½; Lomb. Venetiaans. 103⅝; Wissel op Londen 3/m. 9.57; Goud 4¾; Zilver ½.

BERLIJN, 2 Okt. Stiegl. 5de serie 104¼; 6de id. 108½; Rusland 5 pc. 110⅜; Pruiss. Staats. 4½ pc. 100⅝; Wissel op Londen 2/m. 6 th. 20¾, Parijs 79⅞, Hamburg 150½, Amst. 142¼, Petersburg 99½, Diskonto 4.

HAMBURG, 2 Okt. Mexikanen 5½, Spanje 3 pc. 38¼; 1½ pc. 28¼, Rusland 5 pc. —, 4½ pc. —, Vereinsbank 97½, Noord-Duits. bank 89¾, Wissel op Londen kort —.—; 3/m. —.—, Amsterd. —.—, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 2 Okt. Metalliek 5 pc. 80½, Spanje 3 pc. 40; 1½ pc. 29½, Wissel op Londen 117⅞, Weenen 117, Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 4.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	ƒ 55⅝	2/m. Livorno	ƒ 39⅛
Zigt ″	″ 56⅛	″ Napels	″ 80¼
2/m. Bordeaux	″ 55⅜	″ Petersburg	″ 1.72½
½/m. ″	″ 55¾	6/w. Weenen	″ 34½
3/m. Madrid	″ 237	″ Augsburg	″ 35½
″ Cadix	″ 239	″ Frankfort	″ 99
″ Sevilië	″ 236	2/m. Hamburg	″ 34⅞
″ Bilbao	″ 236	Zigt ″	″ 35$\frac{1}{16}$
″ Lissabon	″ 40½	2/m. Londen	″ 11,70
″ Porto	″ 40½	Zigt ″	″ 11.77½
2/m. Genua	″ 45¾	Rotterdam	″ ⅛

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		2 OKT.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.			
Nederl. Bank	4 ″			
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	64⅞	64$\frac{15}{16}$	64⅞
Dito Dito	3 ″	76$\frac{11}{16}$		
Dito Dito	4 ″	98¾	98$\frac{13}{16}$	98¾
Amortis. Syndik.	3½ ″	94⅝		
Aand. Handel-Maatsch.	4½ ″	141	141¼	141¼
Oost-Ind. Leening	4 ″	98⅝		
Aand. Holl. Spoorweg				
Leening idem	4½ pCt.			
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ ″			
Maatschappij van Weld.	4 ″			
België, Cert. Adm. B. bk.	2½ ″			
Dito bij *Rothschild*	2½ ″			
Frankrijk, Certifikaten	3 ″			
Spanje, Obligatiën	1½ ″	29⅝	29¾	
Dito	3 ″	45¾	45⅞	
Dito Binnenl.	3 ″	40$\frac{7}{16}$	40$\frac{9}{16}$	40½
Amortisable Schuld		11⅞		
Bewijzen Coupon				
Crediet Instel. bij *Prost* & C°.				
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	47$\frac{1}{16}$	47$\frac{3}{16}$	47$\frac{1}{16}$
Dito 1856	3 ″	45$\frac{11}{16}$	45$\frac{13}{16}$	45$\frac{11}{16}$
Dito Uitgestelde				
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	106½		
Dito bij idem 1828/1829	5 ″	104⅜		
Cert. bij idem 1831/1833	5 ″	92⅛		
Dito bij idem 1840	4 ″	86½	86⅝	
Dito bij *Stieglitz*	4 ″			
Dito Nieuwe	4 ″			
Dito 5de Serie	5 ″	98$\frac{5}{16}$	98⅜	
Dito 1855, 6de Serie	5 ″	102½		
Dito adm. te Hamburg	5 ″			
Dito dito te Londen	5 ″			
Dito dito dito	4½ ″			
Inschrijving in Assignat.	6 ″			
Certifikaten van dito	6 ″	67		
Spoorweg Aktiën	5 ″			
Polen, Aand. 1835, fl. 500	ƒ	157¼		
Obligatiën	4 pCt.	82⅜		
Pruissen, Obligatiën	4½ ″			
andeelen 1854	3½ ″	208¼		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 ″			
Dito dito	4 ″	62¾		
Dito Metalliek	5 ″	77$\frac{7}{16}$	77⅝	77$\frac{7}{16}$
Dito Rente Amsterdam	5 ″	87½	87⅝	
Dito Nationale 1854	5 ″	78$\frac{1}{16}$	78$\frac{3}{16}$	78⅛
Dito dito	2½ ″	39⅝	39$\frac{11}{16}$	
Weener Bank-Aktiën	ƒ			
Dito Aand. fl. 250, 1839	″			
Dito dito ″ 250, 1854	4 pCt.	328		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen				
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 ″			
Dito bij *Rothschild*	5 ″			
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 ″			
Dito	3 ″			
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100	5 ″	101		
Dito 1839 van £ 100	5 ″	100½		
Dito 1843 ″ £ 100	5 ″			
Dito 1852	4½ ″			
Sardinië	5 ″	29¾		
Peru, Geldl. 1854	4½ ″			
Dito te Parijs				
Ecuador, Oblig. 1855	1 ″			
Venezuela, dito 6 pCt thans	4¾ ″	40¼	40$\frac{7}{16}$	40$\frac{7}{16}$
Dito Uitgestelde	2¼ ″	15		
Grenada, Obligatiën	3¼ ″	19$\frac{9}{16}$		
Dito Uitgestelde				
Mexiko dito	3 ″	20$\frac{15}{16}$	21$\frac{1}{16}$	20$\frac{15}{16}$
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C.*, le. A	6 ″			
Dito dito	″ B ″			
Dito bij *Rothschild*	5 pCt			
Amerik. Bank-Aktiën				
Illinois Spoorweg-Aandeelen				
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	85⅝		
Louisiana	5 ″			
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 ″	4⅞		

Russische Spoorweg doorgef. 248¾ à 249.

Ofschoon de omzettingen van minder belang waren, was de markt evenwel vrij vast, voornamelijk zijn Venezuela's zeer gevraagd.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt., Diskonto 3½ pCt.

Advertentiën.

GETROUWD: THEODORUS STRAATHOF
met
MARIA HOGENDORP.

RIJPWETERING, 5 October 1858. (634)

(639) Tegen P° November aanstaande worden gevraagd in een stil deftig Huishouden, tegen goed loon, eene **Keukenmeid**, best kunnende Koken, alsmede eene **Werkmeid**, van de R. C. Godsdienst, van goede getuigenissen voorzien. Men zal niet als op diegenen reflecteren, dan die minstens een jaar in denzelfde dienst gewoond hebben. Iemand hierop reflecterende adresseren zich onder de letters I. B. bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel, hoek Beulingstraat te Amsterdam.

VOORDEELIG AANBOD.

Aan een **R. K. Jong Mensch**, van fatsoenlijke familie, met Administratie bekend en over ongeveer 6/m. kunnende beschikken, wordt **Aandeel** in eene soliede zaak aangeboden, welke reeds nu **ƒ1000** zuivere winst jaarlijks oplevert. Hiertoe inclinerende vervoege men zich met eigenhandig geschreven brieven *franco*, inhoudende bij wien informatiën te bekomen, onder letter R. bij de Gebr. VAN LANGENHUYSEN, Boekdrukkers te 's Gravenhage. (6..)

ANNALES

CANONICORUM REGILARIUM St. AUGUSTINI

Ordinis S. Crucis.

EX MONUMENTIS AUTHENTICIS,

REVERENDISSIMO PATRE MAGISTRO GENERALI,

FR. HENRICO VAN DEN WIJMELENBERG,

APPROBANTE ET OPITULANTE,

Collegit, disposuit, illustravit,

CORNELIUS RUDOLPHUS HERMANS,

Phil. Theor. Mag. Lit. Hum. Doctor Gymnasii Silvaducensis Rector ordinis coronæ querceæ eques,

3 Tom. in 12°. ƒ 7,..

Dr Hermans zegt onder anderen in den prospectus van dit werk het volgende:

„Daar deze religieuze vereeniging schaars in hare geschiedenis en instelling bekend is, verlangde de Hoogwaardige Meester Generaal der Orde, dat het *Chronicon Crusiferorum P. Henrici Russelii* (Coloniae 1635 in 1..) op nieuw gedrukt, met een Charterboek of Codex Diplomaticus verrijkt en tot op den huidigen dag voortgezet zou worden. Door de diensten, welke het klooster te Uden mij bewezen heeft, bij het bewerken der *Verzameling van Charters en geschiedkundige bescheiden betrekkelijk het land van Ravestein*, waaronder Uden ressorteert, met eenige kruisheeren, vooral met den Hoogwaardigen Heer H. van den Wijmelenberg, meer van nabij bekend geworden, mogt ik het verzoek niet afslaan de bewerking daarvan op mij te nemen.

Uit de omschrijving van den titel ziet de lezer wat in deze *Annales* is opgenomen, waarbij ik mij van de latijnsche taal bedien, zoo nogtans dat de veelvuldige bronnen bij uittreksels zijn medegedeeld in de taal waarin die geschreven zijn.

Veertien platen versieren deze jaarboeken, als: portret van den Generaal, den Hoogwaardigen heer VAN DEN WIJMELENBERG, dat van wijlen den Wel-Eerwaardigen heer GIELEN, Prior van St. Agatha; de zegels van de kloosters St. Agatha, 's Hertogenbosch, Uden, Venlo en Ter Appel in de provincie Groningen; de kloosters van Huy, Luik, Uden, Diest, St. Agatha (4 platen) en Ter Appel (2 platen), benevens een geschilderd glasraam, dat Prins Maurits in 1612 aan de kerk van St. Agatha ten geschenke gegeven heeft, waarop hij met zijn wapen is afgebeeld.

Wij vleijen ons dat dit uitgebreide werk welkom zal wezen, niet alleen aan de kloosterlingen der orde zelve en aan de overige georderde en ongeorderde R. C. Geestelijkheid, maar ook aan de liefhebbers van oudheid en kerkelijke Geschiedenis."

Op aanzoek van den geachten schrijver heeft de ondergeteekende de uitgave voor Holland gaarne op zich willen nemen.

C. L. VAN LANGENHUYSEN.

Ook wordt bij bovengenoemden uitgegeven:

Over de Tien Geboden van God en de Geboden van de H. Kerk, uit het Duitsch gevolgd, door C. STOLK, Pastoor te Leidschendam. Prijs 40 Cents.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.